

1933.

Ragyar

állom - és
jogtörteneti
tárh

Ha mindegyik azt mondja: de én egyedül mit tehetek, akkor természetesen egyik sem tesz semmit; ha mindegyik azt hiszi, tőle függ a siker, akkor mind ereje szerint dolgozik.

/Széchenyi István/

A Magyar állam- és jogtörténeti Tudományos Diákkör Híradója.
Megjelenik havonta.

Felelős szerkesztő: Mezey Barna, főszerkesztő Bálikó Sándor
III. évf.

T A R T A L O M

Köszöntő.....	3. oldal
Tájéoló.....	5. oldal
Széchenyi nemzeti politikája.....	8. oldal
Az Igazságügyi Minisztérium történetéből /1975-1890/...	12. oldal
Városligeti történelem /"El ne hidd, hogy minden rend- ben"/.....	13. oldal
Ormos Mária: Pádovától Trianonig /könyvismertetés/...	15. oldal

A boritón: Szent István temetése. Készítette: Fontányi Gabriella
III. évf.

Tisztelt Olvasónk!

Szinte már hagyomány, hogy minden ujságot illik valami-féle köszöntővel kezdeni. Már most szeretném elmondani, és gondolom nem árulok el vele nagy titkot, hogy bevezetőm megírásánál nemcsak az a cél vezérelt, hogy mindenkit nagy szeretettel üdvözöljek, hanem az is, hogy minnél több olvasót nyerjek meg a Magyar Jogtörténeti Tudományos Diákkör hivatalos híradója számára.

Az elmúlt években a Tudományos Diákkör és vele együtt lapja is sok problémával küzdött, de el kell mondani, hogy jelentős eredményeket is tudott felmutatni.

Nem szeretném azt a látszatot kelteni, mintha az új szerkesztő bizottság "tabula rázát" várna el, inkább azt szeretném kihangsúlyozni, hogy célunk méltónak maradni ennek a nagymultu Diákkörnek a hagyományaihoz, de megvan bennünk az ambíció színvonalának további emelésére, ami gondolom mindenki hasznára válhat.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a Diákkör lapjának korlátozott lehetőségei mellett is elég bő tere volt figyelemmel kísérni és megjelentetni olyan témákat, amelyek igen széleskörű olvasótábor érdeklődését elégíthették ki. Igyekezünk a lap homogenitását kicsit feloldani és színes írásokat megjelentetni.

Mit értek ezalatt?!

A hagyományos témák mellett, amelyek a Tanszék életével, diáktársaink tanulmányaival, a TDK munkájával, illetve eseményeivel foglalkoztak, igyekezünk új területekre kitekinteni. Célunk, hogy a lap folyamatos és rendszeres tájékoztatást tudjon adni Egyetemünk kulturális és politikai életéről, és nemcsak

a szűkebb értelemben vett matéria, a jogtörténet kerülne terítékre.

Szeretnénk riportokkal, illetve aktuális témákkal színe-
sebbé tenni az ujságot, legyen az szűkebb értelemben a Tanszék
munkájával foglalkozó, de legyen az kitekintő mindenkit álta-
lánosságban érdeklő kérdéseket boncolgató is.

Ezeknek a céloknak az elérése érdekében igyekszünk életké-
pes és tartalmas állandó rovatokat indítani, amelyek reméljük
beváltják a hozzánk fűzött reményeket.

Ezek a rovatok megpróbálják figyelemmel kísérni a szak-
folyóiratokon keresztül a "tudomány világát" és így természe-
tesen nem a teljesség igényével keresztmetszetet adni olvasóink
számára.

Figyelemfelkeltésül hirt adunk Tanszékünk munkatársainak
megjelent munkáiról. De vissza-vissza nyulunk volt TDK-tagok
jólsikerült pályázataihoz is. Ennek megfelelően reméljük, hogy
már a következő számunkban szolgálhatunk néhány meglepetéssel,
de ehhez már az új TDK-tagok segítsége is szükséges.

Elnézést kérek, hogy én mint a Tudományos Diákkör lapjá-
nak szerkesztésével megbizott, igazolom azt a közmondást:
"hogyminden szentnek magafelé hajlik a keze"; hiszen a Diák-
körről, annak programjáról egy szót sem ejtettem.

A TDK vezetőségének fő célja a Diákkört kizökkenteni meg-
torpant helyzetéből. A magam részéről szeretnék biztosítani
mindenkit, hogy nem kevés energiát, munkát szándékoznak áldozni
ennek elérése érdekében.

Bizom benne, hogy vázlatosan ismertetett céljaink felkeltik az érdeklődést munkánk iránt.

A TDK lehetőség, bizonyos szaktudományi kérdések tanulmányozására, kutatására, egy-egy tanszék mellett működő hallgatói csoportosulás, amely a tagok öntevékeny munkája alapján funkcionál.

Nem szeretném, ha ezek után valamiféle hamis kép alakulna ki a TDK tevékenységéről, ugyanis komoly és hasznos munkát kellemes, jóhangulatu összejöveteleken is lehet művelni. A kirándulásokkal is ezt szeretnénk megvalósítani. Mindezekon kívül a TDK a Tanszékkel közösen pályázatokat hirdet meg, amely díjazása, a szakmai dicsőségen kívül, anyagilag sem csekély.

Ennyit szerettem volna mondani köszöntő, illetve bevezető gyanánt. Még annyit, hogy bizonyára észrevettétek, hogy lapunk kezdő számát milyen kevesen állították össze. Bizom ennek átmenetiségében, és remélem T. Olvasók ötleteikkel, javaslataikkal, akár kritikákkal, helyreigazításokkal segítik munkánkat.

Pálinkó Sándor

T Á J O L Ó

1/ A Tanszék oktatói által készített kiadványok ismertetése
/Lásd 12.old./

2/ Állam- és jogtörténeti bibliográfiák

1/ Pál Lajos: Állam- és jogtörténeti tárgy-tanulmányok a magyar jogi folyóiratokban 1945-1979. Bp.1981.

- 2/ Király Miklós: A Rákóczi szabadságharcra vonatkozó közlemények három történettudományi folyóiratban. Bp. 1982.
- 3/ Illés Krisztina + Pomogyi László: A "Századok" című folyóiratban megjelent publikációk állam- és jogtörténeti bibliográfiája. /1867-1981./
- 4/ Pandula Attila: Muzeumi évkönyvek állam- és jogtörténeti bibliográfiája /1945-1981/.

3/ A hónap könyvei:

Ádám Zsigmond: Futólépés az alvilágba 112 oldal 49,- Ft

Az aradi vértanúk I-II. Szerkesztette Katona Tamás 563-446 oldal 98,- Ft

Benléd László /szerk./ A Thököly-felkelés és kora 260 oldal 75,- Ft

Bolla Ilona: A jogilag egységes jogbágyság kialakulása Magyarországon. 298 oldal 50,- Ft

Brodarics István: Igaz leírás a magyaroknak a törökökkel Mohácsnál vívott csatájáról. 73 oldal 12,- Ft

Cserei Mihály: Erdély története 1661-1711. 600 oldal 290,- Ft

Dankovics Ádám: A hagyományos világ alkonya Erdélyben. 140 oldal 14,- Ft

Hajdu Lajos: A közjó szolgálatában. 398 oldal 23,- Ft

Kemény Zsigmond: A mohácsi veszedelem okairól. 58 oldal 12,- Ft

Kunzabó Ferenc: Itt alkotni teremteni kell. 140 oldal 11,- Ft

László Gyula: Őstörténetünk. 173 oldal 14,- Ft

Magyarország története 5. kötet 1790-1848. Főszerk: Mérei Gyula 1456 oldal 400,- Ft

Magyarország történeti kronológiája a kezdetektől 1970-ig.

Főszerk.: Benda Kálmán. 3. köt. 1848-1944. 677-1000 oldal 79,- Ft

Merényi László: Az őszirózsás forradalom. 164 oldal. 30,- Ft

- Nagy László: Hajdu vitézek. 320 oldal 50,- Ft
Ránki György: Mozgásterek, kényszerpályák. 544 oldal. 55,- Ft
Sándor Iván: A vizsgálat iratai. 234 l. 10,- Ft
Székely oklevéltár /1565-1591/ 359 oldal. 69,- Ft
Shroy Kálmán titkosnaplója és emlékirata 1918-1945. 384 oldal.
60,- Ft
Wesselényi István: Sanyaru világ I. kötet 1703-1705. 730 oldal
83,- Ft

4/ TDK pályázatok

- 1/ Politikai eszmei irányzatok és hatásuk a Dualizmus Magyarországn.
- 2/ Sajtószabadság érvényesülése ~~az~~ ~~Hor~~ ~~thy~~ ~~-~~ ~~kor~~ ~~sz~~ ~~ak~~ ~~ban~~.
- 2/ Politikai döntésmechanizmus működése a Dualizmus időszakában Magyarországn.
- 3/ Az Igazságügyi Minisztérium és kodifikáció a burzsoá Magyarországn.
- 4/ A reformkor politikai-jogi gondolkodói.

Széchenyi nemzeti politikája

Már többen hangoztatták, hogy Széchenyi életművét nem kell az igazságtól féltetni, mérlege akkor is nagymértékben pozitív marad, ha eredeti valóságában a tőle megkövetelt őszinteséggel nézzük. A nemzeti kérdést illetően pedig egyáltalán nem kell szépitgetnünk Széchenyi tevékenységét. Ugyanis a XIX. század első felében Magyarországon talán csak Széchenyi, Deák és Eötvös az akikről elmondható, hogy az általános gyűlölet alól felszabadulva tudták tenni magukat az önszereteten és egoizmuson alapuló nacionalista politikán, amelyre nagyon könnyen rátévedtek kortársaik, s közülük is éppen azok, akiket a saját nemzedékük a legkülönb és a leglelkesebb hazafiaknak ismert.

Széchenyi világosan látta, hogy amennyire mi ragaszkodunk nyelvünkhöz és minél nagyobb önállóságunkhoz Ausztriával szemben, ez ugyancsak megvan a nemzetiségek vonatkozásában is a magyarokkal szemben.

Ezért jelentős a Széchenyi Stádiuma X. pontjának javaslata a "Hunniá"-ban kifejtettekkel együtt. "Magyarországon csak magyar nyelven szóló törvény, parancs, ítélet kötelez."¹ "Ha a magyar nyelvet minden kiméléssel egyedül, s csak szorosán a latin helyébe állítjuk, se nagyobb se kisebb közt annak adni nem kívánván, mint politikai és iskolai tekintetben ez foglalt; ha ennél szigoruan megállván, mindenkit háborítatlan és szabadon hagyunk, valamint vallása, ugy nyelve, szokási s nemzeti-sége sajátságainak gyakorlatában; s végre, ha tántorithatatlan egyességben szokásinkat nemesítjük, értelmünket tágitjuk, alkotmányunkat feudális szennyeiből kitisztítjuk, anyanyelvünket mindinkább s inkább kiképezzük s csinositjuk, szóval ha ügyünket annak józansága és szépsége által megkedveltetjük. S itt szeretném a francia Demesthenes Foy szerint mondani: "ki ennél kevesebbet vagy ennél többet akar, az vagy a nemzetiség jogait

felejté el, vagy az emberiség igazait támadja meg."²

A magyar nyelv hivatalossá tétele mellett taktikai okokból főleg a haszonelv segítségével érvel. Hozzáteszi még azt is, hogy a latin nyelvet a jogi életből is ki kell küszöbölni, s a Corpus Jurist is magyarra fordítva kell használni. Ezt így okolja meg: "Törvények legyenek, de azokat csak egy rész értse, a másik pedig ne értse, hanem csak tisztelje. S valjon miért? Csupán csak azon kis ártatlan okból, hogy az egyik rész, midőn nem a törvények, hanem a más rész törvényt magyarázata, azaz önkénye alatt áll, viszont maga védelmére vagy igazságos megtámadására semmi törvényes fegyverrel ne bírjon."³ Ő az első ki 1825-ben a főrendiházban magyar nyelven szólal fel, és amikor őt a nádor-főherceg figyelmeztette, hogy a hivatalos nyelv a latin, azt válaszolta, hogy nem ismer olyan törvényt, mely egy magyar mágnásnak az országgyűlésen megtiltaná anyanyelvének a használatát.⁴ Az a tény, hogy Széchenyi a felsőházi beszédében a szokás és a nádor ellenvétele dacára magyarul beszélt, a legtöbb megyegyűlésen is követésre talált, hol azelőtt szintén csak a latin nyelvet használták. Az 1830-as országgyűlésen már a jegyzőkönyv latinul is, magyarul is íródott. A főrendekhez az üzenetet csak magyarul küldték, sőt a helytartótanács hirdetményei, rendeletei is. Azon törvényhatóságok pedig kiknek magyarul irtak magyarul felelnek, stb.

Az 1840. évi VI.t.c. tágabb teret nyit a magyar nyelvnek a közéletben. Ezzel a magyar jogi irodalom is újabb gyarapodásnak indult. A magyar nyelv a jogra úgy hat mint a magyar népieség a költészetre. Az 1844. évi II.t.c. pedig már a társországbeli követektől eltekintve a magyart teszi az országgyűlés kizárólagos nyelvévé, a kancellária, a helytartótanács valamint a bíróságok nyelvévé és szentesíté azt a királyi rendeletet, amely szerint az ország összes iskoláiban rendszeres tantárgyként tanítandó. De ő az aki egyuttal a másik véglet ellen, az erőszakos magyarosítás ellen is felszólal. Kifejti, hogy az nemcsak helyte-

len, és eredménytelen, hanem veszélyes is. Tiltakozik, amikor pl.: a horvátországi követeket kötelezni akarják, hogy az országgyűlésen magyarul szólaljanak fel⁵ rámutat, a szerb, vagy szlovák ugyanolyan gyanakvó valünk szemben mint mi vagyunk a németiséggel szemben. Figyelmeztetve utal a határőrvidékre, mint egy fanatizált hadseregére, melynek élén "osztrák eszmékben nevelt" horvát tisztjeivel mindig kész a reakció fegyverként Magyarországra törni. Ugyanakkor Széchenyi a horvát mozgalomban a jövő felé mutató, nemzeti elemet is meglátta: "A felébrendt nemzetiség géniusa szerint pedig nekik igazuk van" - olvassuk egy önmagának készült jegyzetében.⁶

A harmincas évek Al-Duna szabályozása idején a szerb-magyar barátságot mélyíti el.⁷ Ugyanigy igyekezett kiépíteni kapcsolatát a románokkal is, kiknek képviselője szerint "Szent ösztönzést és buzdítást adott a románoknak, hogy ébredjenek öntudatra és nyujtsák a kezüket szorosabb barátságra a kereskedelem dolgában."⁸

A magyar nemzeti mozgalomtól legjobban támadott nemzetiségeknek, a szlovákoknak is ezzel a széles látókörű, nemes politikával nyujtott kezét. Kollár és Jozeffy ezután ^{bizton} mehetek hozzá a szlovák evangélikusok trónfelirata ügyében. A súlyosan mérlegelő és ítélkező Kollár csak a legnagyobb elismerés hangján ír S Széchenyiről.⁹

Bizonyítja Széchenyi nemzeti politikájának helyességét az is, hogy amikor megtartja első akadémiai beszédét, az a szlovák, a horvát és a szász nemzeti mozgalmak vezető köreiben helyeslő visszhangot váltott ki.¹⁰ /Amivel sajnos nem tudunk élni./ Csupán neki van koncepciója a kifejlődő nemzetek békés együttélésére, minőségi versengésére: /Beszéd az Akadémián 1844. december 26-án: "Az égi lakosok egyedül vállvetve és kezét fogó nemzetek elibe szoktak mosolyogni, melyek nem fogyasztják egymás elleni szertelen versengésben erejüket."¹¹

Jegyzetek

- 1/ Stádium 65.1.
- 2/ Hunnia 49.1.
- 3/ Hunnia 77.1.
- 4/ Winkner Lajos: Élményeim Bp. 1880. 27-28. oldal
- 5/ Széchenyi István: Napló Bp. 1978. 1016. oldal
- 6/ Viszota Gyula: Gróf Széchenyi István irói és hírlapi vitája Kossuth Lajossal. Bp. 1927. 1029-1030. oldal
- 7/ Fried István: Széchenyi és a szerb-magyar kapcsolatok a romantika korában. /Filológiai közlöny 1967. 388-393. oldal/
- 8/ Zaharie Carcalechi, a Biblioteca Romanosca szerkesztőjének a megfogalmazásában közli Kemény G. Gábor: A szomszéd népekkel való kapcsolatok történetéből. Bp. 1962. 210. oldal
- 9/ Sziklay László: Tallózás a csehszlovákiai levéltárakban, /irod.tört.közl. 1957. 94. oldal/
- 10/ Nagy Gábor /szerk./ A magyar nacionalizmus története Bp. 1960. 24. old.
- 11/ Kunszabó Ferenc: Széchenyi eszméi ~~rendszer~~ /Életünk 1981. /241. ~~240-241.~~ old.

Ajánlott irodalom: Széchenyi István: A Magyar Akadémia körül. Bp. 1981

Révész Tamás: Az Igazságügyi Minisztérium történetéből /1875-1890/

A szerző az Igazságügyi Minisztérium 1875-1890 közötti történetét vázolja röviden a Jogpolitika júliusi számában megjelent cikkében. Jónak tartom, hogy az Igazságügyi Minisztérium folyóirata, amely egyébként gyakorlatias beállítottságu, teret ad a társaság száz évvel ezelőtti történetét elemző írásnak. A szerző az eredményeket és a hiányosságokat egyaránt számba véve készíti el a társaság jelzett korábbi tevékenységének mérlegét. Tanulságos adat például, hogy az időtájt a minisztérium érdemi szolgálatot teljesítő hivatalnokainak száma /beleértve a minisztert is/ kisebb volt félszáznál /!/, és még ezt a létszámot is csökkentették az államháztartás gondjai miatt. A kis apparátust a társadalmi viszonyok kevésbé bonyolult voltán túl, talán az magyarázza, hogy akkoriban a jogszabályelőkészítés munkája kevésbé terhelte a minisztériumot, az érdekösszeütközések, az érdekegyeztetések inkább a parlamenti bizottságokban történtek, így futhatta a kis létszámú minisztérium erejéből arra, hogy a korszakban hatszáznál több törvényjavaslat megfogalmazásában, vagy legalább véleményezésében vegyen részt. A Tisza-korszak négy igazságügyi minisztere közül hármát említi a szerző. Pauler Tivadart, akit minisztersége vége felé erősen támadtak a kortársak, Fabinyi Teofilt, akinek ideje alatt a személyzeti politika és a szorosabb bírósági felügyelet következtében emelkedett az ítélkezés színvonala, és Szilágyi Dezsőt, aki az igazságügy szervezeti reformját helyezte előtérbe.

Mihalik Péter

Városligeti történelem
/"El ne hidd, hogy minden rendben"/

Szörényi-Bródy és az Illésék. Sokan már csak nosztalgiával beszéltek róluk, olyanoknak tekintették őket, akiknek jelenét szinte csak a multjuk táplálta.

Nyár eleje. Ködös hírek; az első magyar rockopera, királydráma, film, és újra Szörényi-Bródy, az Illésék. Az első konkrétumok, plakátok főváros szerte; István, a király augusztus utolsó hete a király dombon, több előadásban.

Előkészületek. A főpróbára és az előadásokra joghallgatókat hívtak statisztálni, kezdetben jó pénzért, ami később szerény tiszteletdíjjá alakult, végül arra korlátozódott, hogy az élelmesebbje az előadásokat - akár többször is - ingyen megtekinthette. Megítélésünk is eszerint változott: a szükséges statisztákból így lettünk potyalesők.

A nézőtér. A képzeletbeli függöny felgördülését nem mindenki láthatta, ugyanis a nézőtér /a szervezők figyelmét elkerülve/ hátrafelé lejtett, így a hátsó sorokból 150,- Ft-ért csak a gunáryakuak tudták maradéktalanul követni a színpadon történeteket. Ezt tetézte, hogy az utolsó előadásokon a kezdés előtt fél órával érkező jegytulajdonosok már csak a széksorok között találtak állóhelyet, megakadályozva magukat és a hátrébb ülőket abban, hogy odafigyelve nézhessék végig az előadást.

A produkció. NEKEM nagyon tetszett. "NEKEMŰ-et hangsúlyoznám, hiszen a továbbiakban leírandó dicséreteim és kifogásaim az én szubjektív érzéseim, benyomásaim /az előadást csak egyszer látva/.

Szeretem Szörényi dallamvilágát, s a darab zenéje az elmult évtizedes munkásságának szinte összefoglalása, de egyben csúcspontja is. Anélkül, hogy egy percre is feladta volna önmagát tágabbra tudta huzni stílusának azt a körét, amiben az elmult években eddig dolgozott. Remekül illesztette össze a mű hangulatvilágát, a liraitól a kacagtatóig, a melankóliától a vidámig. Nem hiányzott a patetikus hangvétel sem, de mentes volt a hamis patosztól, az álérzelmességtől. Bródy szövegeit már nem találtam olyan meggyőzőnek, mint Szörényi zenéjét, egyszeri hallás után nem hagytak bennem mélyebb nyomot.

A szereplők kiválasztása kitűnően sikerült. Az általam elképzeltnek, a magamban megjelenített figuráknak volt szinte tökéletes mása Vikidál Nagy Feró, Victor Máté, Berek Kati és a többiek. Hanganyag és a megjelenített karakter tökéletes egységben volt. Ez alól egyetlen kivételt éreztem, de azt pont a címszereplő, István személyében. Ez a kifogás elsősorban a külsőnek, az alaki megjelenésnek szól. Hangja kölcsönzött /Varga Miklós énekelt, kiválóan/ szerepe pedig nem igényelt olyan színészi képességet, amely indokolta kiválasztását. Így aztán érthetetlen előttem, hogy amikor lényegében csak alkati szempontokat kellett mérlegelni, miért őt találtak erre a szerepre legalkalmasabbnak.

A színpadkép végig szemet vonzó látványos és kifejező volt. Mégis sokan mondták: második "Jézus krisztus szupersztár", jancsós, utánérzés az egész. Azt hiszem, ha elemeire bontjuk a látottakat sok igazságot találunk a fentiekben, de ezt értelmetlennek és indokolatlannak találom. Egészében nem volt sem második "Jézus krisztus", sem jancsós, hanem az előbbiek pozitív elemeinek felhasználásával készült önálló munka.

Utóhangok. Sokak szerint a tomboló siker a tudatosan keltezt, nacionalista érzelmek fellobbantásának következménye is. Aki ezt látta meg a darabban, aki ezért tapsolt, azt csak sajnálni tudom.

ORMOS MÁRIA: PADOVÁTÓL TRIANONIG 1918-1920
/könyvismertetés/

Ormos Mária legutóbbi könyve az 1918. november 3-án Paduában az Osztrák-Magyar Monarchiával aláírt fegyverszüneti szerződés megkötésének ismertetésével kezdődik. Ez a szerződés az olasz érdekeknek megfelelően olyan demarkációs vonalat jelölt ki, amely egybeesett a történeti Magyarország határával. A francia balkáni haderő főparancsnoka, Franchet d'Esperey tábornok ezt a maga részéről nem tartotta kielégítőnek. Így az 1918. november 13-i belgrádi katonai konferencia a francia érdekek szerint módosította a déli-délkeleti demarkációs vonalat. Ez lehetővé tette, hogy román és jugoszláv csapatok szállják meg a történeti Magyarország kisebb részeit, de Északon még mindig az eredeti államhatárok alkották a demarkációs vonalat.

A katonai konvenció előírásait azonban csak a magyar fél tartotta tiszteletben. Mivel a prágai kormány is biztosítani akarta a maga igényeinek teljesítését 1918. november 8-án elindította csapatait Észak-Magyarország megszállására. Ehhez Benes sürgetésére december 3-án Párizs felhatalmazást adott, majd engedélyezte, hogy csehszlovák csapatok 1918 karácsonyáig elfoglalják nagyjából azt a területet, amelyet azután a békeszerződés is odaitélt.

A bukaresti kormány szintén francia engedély birtokában /a korábbi megállapodásoknak megfelelően/ csapatait ugyancsak a demarkációs vonal átlépésére utasította. Karácsonyra a román csapatok megszállták "kincses" Kolozsvárt, majd 1919 január derekán megálltak a Máramarossziget - Nagybánya - Zilah - Csucsá - Vaskoh vonalon.

A Károlyi-kormány hiába tiltakozott az antantnál, választ nem kapott. A fegyveres ellenállást sem elvei, sem katonai ereje nem tették lehetővé. A magyar katonai egységek kisebb-nagyobb harcok után visszavonultak. A szembenálló felek elválasztására Aradra illetve Szegedre francia gyarmati egységeket vezényeltek.

Ilyen helyzetben érkezett meg Budapestre a Vix-jegyzék, amely az új demarkációs vonalat jelölte ki. A hatalmat a Berinkey-kormány a társadalom ezen atomizált állapotában /Szekfü/ megtartani nem volt képes, így az átcsúszott a Kun Béla vezette kommunista-szociáldemokrata csoportosulás kezébe.

A Tanácsköztársaság kikiáltását követő gyors forradalmi átalakulás következtében érkezik Budapestre J. Ch. Smuts tábornok, 1919. áprilisában. Látogatása során felvillantotta lehetőségét a Tanácskormány meghívására a Párizs-környéki béketárgyalásokra, amelyet Wilson amerikai elnök sem ellenzett.

A békekonferencia már 1919. január 18-án ülésezett. A tanácskozáson a legyőzöttek nem vehettek részt. Képviselőiket csak akkor hívták meg, amikor elfogadásra és aláírásra átadták nekik a békeszerződések szövegét.

A Duna-medence sorsára döntő befolyása volt Franciaországnak. A francia politika egy gazdaságilag, katonailag és politikailag veszélytelené tett Németországban, valamint az erős Lengyelország, Csehszlovákia, Románia megteremtésében látta biztonságát zálogát. Így ezt a térséget teljes egészében a maga befolyása alá kívánta vonni.

Annak ellenére, hogy szomszédai igyekeztek további területek szerzésére felhasználni a Tanácsköztársaság fennállását, a békekonferencia az intervenció során elfoglalt területeket már nem ítélte oda. A Tanácsköztársaság bukását követően a csehszlovák és román csapatoknak kellett uralniuk az intervenció során megszállt területeket mind Északon, mind a Tiszántúlon.

A békekonferencia nem további területek elvételével politizált, hanem azzal, hogy a Forradalmi Kormányzótanácsnak nem volt hajlandó átadni a békeszerződést, pedig a területi döntéssel a konferencia már május 8-ára készen volt.

1919. augusztus 1-ét követően előbb tábornoki bizottság jár Budapesten, majd a Clark misszió következett. Mindezeket követően csak a Huszár-kormány megalakulása után kapott meghívást a magyar kormány a békeszerződés átvételére. Ekkor már mintegy másfél esztendeje ténylegesen léteztek az "új" államhatárok. Senki sem hihette, hogy azokat lényegesen módosítani lehet. 1920. január 5-én gróf Apponyi Albert vezetésével utazott el a delegáció, amely számtalan előterjesztést, statisztikát vitt magával. Az adott helyzetben az 1919-es döntések felülvizsgálatára nem kerülhetett sor. S nem csak azért, mert a franciák hevesen elleneztek, mert Magyarország szomszédai közös jegyzékben tiltakoztak ellene, hanem azért, mert a magyar békeszerződés revideálása felborította volna a Duna-medencében kialakult helyzetet. 1920. június 4-én a Simonyi-Senadán kormány megbízottai: Benárd Ágost

ton népjóléti miniszter és Drasche-Lázár Alfréd követ Versaillesban, a Trianon kastélyban aláírta azt a békeszerződést, amely mint az 1921. XXXIII. tc. gyászkeretbe foglalva került be a Magyar Törvénytárba.

A magyar békeszerződés az antant katonai győzelmei alapján, különböző hatalmi érdekek egyeztetése révén alakult ki. Szükségképpen tükröznie kellett a nem magyar népek önállósulásának tényét és azt is, hogy Magyarország mint az Osztrák-Magyar Monarchia társuralkodó állama katonailag és politikailag is vereséget szenvedett.

A Horthy-rendszernek el kellett fogadni a békeszerződést, mert ez volt a feltétele nemzetközi elismerésének, fennmaradásának.

Ormos Mária új könyvében nagyszerűen kalauzolja az olvasót a trianoni békeszerződés kialakulásának folyamatában. Sok problémát -- első sorban eddig ismeretlen francia források alapján -- teljesen új megvilágításba helyez.

A könyv elolvasását bátran ajánlom mindazoknak, akik fogékonyak a magyar történelem legtragikusabb eseménye iránt.

1983. szeptember

Ormos Mária könyve és L. Nagy Zsuzsa publikációi alapján készítette:

Pásztor Zoltán IV./3.

ezelőtt
nevettek

Változnak az idők

(Citromterme-és kényesítő a magyar termelésűvárosokban.)

GOETAI

Goetia: Ismered a hölgyt, hoi citrom virul? Míg én: Eddig Olaszország volt, de most Kis-Asztalosok és emlegetek.

Kicsi vagyok én,
Majd megdövök én,
Ita a szavjet agrár-módszert
Elhanulom én!

Tüperi az emberét

— Ugyan lelkem, mikor jön be a vonat?
— Legyen nyugódi, bejön az pontosan és nem késik, mint maga a boudissal!

Falusi párttagok, DÉFOSZ-szervezetek!

A spekuláns
nem egy kacsával dolgozott

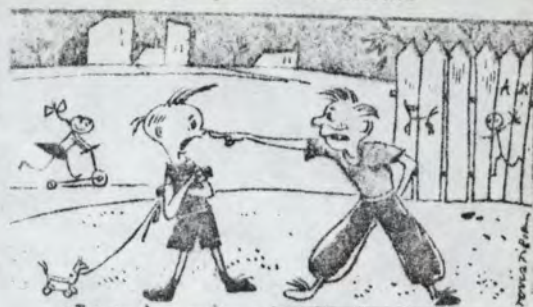

A spekuláns nem egy kacsával dolgozott, hanem a kacsákkal is.

Es nem így van! Az állanséget óberéggel is kell lephasni!

...gyengülő ebadlák

-Be, az é! a pápa szatánokvita!
-Be, az egyen a gyapotszedés mesiere!
"A vas és acél országa leszünk"

— Na Plátike, a bátyád olvaszár lesz, a nővéred esszertgátyos. Néte mit leszél?
— En már most is vasgyűrű vagyok, nagypapa.

TITO meg az érmei

Ludas Matyi ÖNKRITIKAI GYAKOROL

Beismerem, hogy a kiskorom mindig ilyen, mint amitennek eddig rójtak, hanem van ilyen is, meg ilyen is, sőt ilyen is van.